

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності

(найменування кафедри)

Допущено до захист

Завідувач кафедри

_____ Янковий О.Г.

(підпис)

“ ___ ” _____ 2017 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра**

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

(шифр та найменування спеціальності)

за магістерською програмою професійного спрямування

«Економіка та стратегія розвитку підприємства»

(назва магістерської програми)

**на тему: «РЕЗЕРВИ ПІДВИЩЕННЯ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПРОДУКЦІЇ
ПІДПРИЄМСТВА»**

(назва теми)

Виконавець:

студент факультету економіки та
управління підприємництвом
Кіреєв Сергій Петрович

/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор

Янковий Олександр Григорович

/підпис/

ОДЕСА – 2017

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ВИРОБНИЦТВА	6
1.1. Суть і поняття рентабельності виробництва.....	6
1.2. Методи підвищення рентабельності виробництва.....	13
1.3. Чинники підвищення рентабельності виробництва	19
Висновки до розділу 1.....	28
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «ОДЕСЬКИЙ МАШИНОБУДІВНИЙ ЗАВОД»	30
2.1. Загальна характеристика підприємства.....	30
2.2. Аналіз динаміки показників ПрАТ «Одеський машинобудівний завод».....	38
2.3. Оцінка показників рентабельності підприємства.....	47
Висновки до розділу 2.....	51
РОЗДІЛ 3. ФАКТОРИ ТА РЕЗЕРВИ РОСТУ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПРАТ «ОДЕСЬКИЙ МАШИНОБУДІВНИЙ ЗАВОД»	53
3.1 Резерви підвищення прибутку та рівня рентабельності на підприємстві.....	53
3.2. Розрахунок економічної ефективності заходів щодо підвищення рентабельності ПрАТ «Одеський машинобудівний завод».....	59
Висновки до розділу 3.....	65
ВИСНОВКИ	67
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	72
ДОДАТКИ	77

ВСТУП

Актуальність теми. В умовах ринкової економіки фінансові ресурси вкладаються в будь-яку діяльність за критерієм максимального прибутку. Через це рентабельність або, інакше кажучи, ефективність використання капіталу, відіграє важливу роль при визначенні фінансових результатів роботи підприємства.

Адже менеджери та власник капіталу підприємства повинні завжди проводити оцінку будь-якого рішення у сфері управління коштами за допомогою порівняння витрат з прибутком. Важливим моментом також є те, що фінансові ресурси обмежені, а одержаний прибуток - це важливий фінансовий ресурс, який дозволяє знову вкладати кошти та отримувати нові прибутки.

Ринкова економіка визначає конкретні вимоги до системи управління підприємствами. Необхідне швидше реагування на зміну господарській ситуації з метою підтримки стійкого фінансового стану і постійного удосконалення виробництва відповідно до зміни кон'юнктури ринку.

В даний час в Україні в умовах кризи спостерігається тенденція до значного зниження рівня рентабельності виробництва, що означає збитковість багатьох господарств. Тому коли підприємство досягає точки нульового прибутку (точки беззбиткової), йому слід переглянути свою стратегію в напрямку появи можливості отримання прибутку і досягнення рентабельності підприємства.

Проблема ефективності займає одне з центральних місць серед сукупності проблем, що стоять перед суспільством. Вона хвилює економічну науку і господарську практику впродовж багатьох сторіч. Особливо актуальною ця проблема стає на сучасному етапі розвитку економіки у зв'язку із зростанням дефіциту сировинних ресурсів, посилюванням конкуренції, глобалізацією бізнесу, збільшенням підприємницьких ризиків.

У ринковій економіці виживають і успішно функціонують тільки ті підприємства, які порівнюють свої доходи з витратами і величиною вкладеного капіталу, які випускають конкурентоздатну продукцію і не виробляють більше, ніж можна продати. Орієнтація діяльності тільки на «вал», на виконання намічених програм за всяку ціну – це явний шлях до банкрутства.

Для успішного функціонування кожен господарюючий суб'єкт повинен прагнути до підвищення ефективності своєї діяльності на основі раціонального використання ресурсного потенціалу, збільшення прибутковості виробництва, поліпшення якості продукції, що реалізовується.

Проблеми підвищення рентабельності як показника економічної ефективності діяльності підприємств знайшли своє відображення в працях вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів: Л. Бернстайна, М. Білик, М. Коробова, Я. Костецького, Г. Савицької, О. Шеремета та ін.

Об'єктом дослідження є ПрАТ «Одеський машинобудівний завод».

Предметом дослідження є фактори та резерви підвищення рентабельності продукції підприємства.

Інформаційною базою дослідження послужили підручники, посібники, статті та дані з Інтернет-джерел на дану тему, а також фінансова звітність підприємства.

Методологія дослідження. В процесі виконання даного дослідження було використано методи синтезу, аналізу, порівняння, та узагальнення. Окрім того, в роботі застосовувались математико-статистичні методи та моделі: методи аналізу економічної динаміки, детермінована індексна модель рентабельності, рівняння тренда та ін.

Метою дослідження є характеристика теоретичних основ рентабельності підприємства та оцінка практичних можливостей підприємства щодо шляхів її збільшення.

Завдання дослідження:

1. Визначити сутність поняття рентабельності виробництва.

2. Охарактеризувати методи підвищення рентабельності виробництва.
3. Розглянути чинники, що впливають на підвищення рентабельності виробництва.
4. Здійснити загальну характеристику ПрАТ «Одеський машинобудівний завод».
5. Провести техніко-економічний аналіз ПрАТ «Одеський машинобудівний завод».
6. Здійснити оцінку показників рентабельності ПрАТ «Одеський машинобудівний завод».
7. Охарактеризувати сучасні напрямки підвищення рентабельності ПрАТ «Одеський машинобудівний завод».
8. Провести розрахунок економічної ефективності заходів щодо підвищення рентабельності ПрАТ «Одеський машинобудівний завод».

За темою магістерської роботи автором опубліковано наступні роботи:

Кіреєв С. П., Янковий О. Г. Рентабельність виробництва як важливіший показник ефективності виробництва / С. П. Кіреєв, О. Г. Янковий // Студентський науковий збірник ФЕУП. – Одеса, ОНЕУ, 2017. – С.102-104.

ВИСНОВКИ

Рентабельність – це відносний показник інтенсивності виробництва, що характеризує рівень прибутковості (окупності) відповідних складових процесу виробництва чи сукупних витрат підприємства. Рентабельність безпосередньо пов'язана з отриманням прибутку. Однак її не можна ототожнювати з абсолютною сумою отриманого прибутку.

Рентабельність характеризує ефективність роботи підприємства в цілому, дохідність різних напрямків діяльності (виробничої, підприємницької, інвестиційної), окупність витрат і т. д. Цей показник більш повно, ніж прибуток, характеризує кінцеві результати господарювання, адже їх величина показує співвідношення ефекту з наявними або використаними ресурсами. Рентабельність використовують для оцінки діяльності підприємства і як інструмент в інвестиційній політиці та ціноутворенні.

Підприємство може збільшити свої доходи за рахунок нарощення обсягів реалізації основної продукції, і таким чином збільшити рентабельність діяльності. Важливого значення набуває забезпечення рентабельності фінансової діяльності, яка для більшості підприємств даної галузі є збитковою. Для цього потрібно збільшувати інші фінансові доходи або проводити діяльність в результаті якої можливе отримання доходів від участі в капіталі. З метою збільшення кількості та активності споживачів підприємству потрібно вжити ряд заходів, які забезпечать його конкурентоспроможність.

Загалом у процесі планування рентабельності використовуються два основних методи - прямого розрахунку та аналітичного розрахунку. Метод прямого рахунку найбільш поширений на підприємствах і найбільш точний. Він застосовується, як правило, при невеликому асортименті продукції, що випускається.

Функціонування підприємства в умовах ринку визначається його здатністю приносити достатній прибуток. У плануванні прибутку беруть

участь всі виробничі та функціональні підрозділи підприємства. Тільки в такому разі план може правильно віддзеркалювати внутрішньогосподарські резерви виробництва на базі більш раціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

Основним джерелом і визначальним чинником зростання ефективності діяльності є працівники - керівники, менеджери, спеціалісти, робітники. Ділові якості працівників, підвищення продуктивності їхньої праці багато в чому зумовлюється діловим мотиваційним механізмом на підприємстві, підтриманням сприятливого соціального мікроклімату в трудовому колективі.

Важливими факторами підвищення рентабельності виступають форми і системи економічного стимулювання праці працівників. Вплив цього чинника можна оцінити через показник витрат на оплату праці, а також через показник рентабельності витрат на оплату праці.

Приватне акціонерне товариство «Одеський машинобудівний завод» - одне з найстаріших машинобудівних підприємств Півдня України, засноване в лютому 1920 року як майстерня «Перший робочий колектив з обробки металу і дерева».

Рішенням загальних зборів акціонерів ПАТ «Одеський машинобудівний завод «Червона Гвардія» від 27.04.2016 р. було прийнято змінити найменування ПАТ «Одеський машинобудівний завод «Червона Гвардія» на ПАТ «Одеський машинобудівний завод». А 15.05.2017 р. підприємство стало називатись Приватне акціонерне товариство "Одеський машинобудівний завод"

Завод має наступні основні виробничі підрозділи: механічно-складальний цех; ливарний цех.

Вироблена продукція: шахтні лебідки ЛВ-25, 1ЛШВ-01, 1ЛВ-09, 1ЛВ-10, ЛП, ПМЛ; тепловозні домкрати ДТ-30, ДТ-40; запасні частини для вантажних вагонів; товарне лиття по кресленнях замовника.

На підприємстві функціонує лінійно-функціональна структура управління. Лінійно-функціональна структура дозволяє організувати управління за лінійною схемою, а функціональні підрозділи допомагають лінійним керівникам у вирішенні відповідних управлінських функцій.

Фондовіддача на підприємстві в 2016 р. збільшилась на 0,53 грн. порівняно з 2015 р., а фондоємність зменшилась на 0,67 грн. Операційні витрати підприємства в 2016 р. порівняно з 2015 р. збільшились на 12392 тис. грн. або на 43%. Найбільшу частку в операційних витратах підприємства в 2016 році склали інші операційні витрати – 31%

Підприємство є збитковим. Чистий збиток підприємства у 2014 р. складав 9229 тис. грн., 2015 р. – 10230 тис. грн., а у 2016 р. – 9261 тис. грн.

В 2016 р. збиток від реалізації зменшився на 969 тис. грн. або на 9,4 % порівняно з 2015 р. Негативним моментом є збільшення собівартості реалізації продукції на 8403 тис. грн. або 42,8%.

Жоден з показників платоспроможності та ліквідності не відповідає встановленому нормативу і є значно меншими. Це свідчить про нестабільне фінансове становище підприємства та можливість банкрутства.

Усі показники рентабельності підприємства є від'ємними, так як протягом 2014-2016 рр. підприємство отримувало збитки. Проте, аналізуючи діяльність підприємства за 2016 р. бачимо, що підприємство обравши ефективну фінансову політику впевнено покращує свої фінансові показники.

Так, економічна збитковість підприємства в 2016 р. зменшилась на 29,6 п. п. Значно зменшилась і збитковість продукції – на 19,1 п. п. Збитковість продажів підприємства теж упала на 29,6 п. п., що є позитивним моментом для фінансового стану підприємства.

Для забезпечення зростання рентабельності на будь-якому підприємстві необхідно постійно шукати можливість збільшення прибутку і зниження відповідних витрат, що викликали цей економічний ефект. Треба аналізувати й використовувати невикористані можливості, тобто резерви зростання ефективності виробництва на всіх його ланках, включаючи

операційну, фінансову, інвестиційну діяльність підприємства, а також логістику, маркетинг тощо.

З метою виявлення основних шляхів зростання рентабельності (зниження збитковості) реалізованої продукції на ПрАТ «Одеський машинобудівний завод» проведений факторний індексний аналіз даного показника за методами ланцюгових підстановок і виявлення ізольованого впливу чинників за період 2015-2016 рр.

При цьому використовувалась трьохфакторна детермінована модель, в якій у ролі чинників виступали: структурний показник, який відображав співвідношення чистого доходу і собівартості реалізованої продукції; якісний фактор, що характеризує фондомісткість реалізації; ще один якісний показник – фондорентабельність. Перший і третій чинники правої частини моделі були стимуляторами по відношенню до результативної ознаки – рентабельності (збитковості) продукції підприємства, їх зростання бажане з економічної точки зору. Другий фактор - фондомісткість реалізації є дестимулятором, величина якого повинна зменшуватись.

Фактор «співвідношення чистого доходу і собівартості реалізованої продукції» негативно вплинув на динаміку рентабельності продукції підприємства. За рахунок даного чинника вона знизилась на 9,65 відсоткових пункти. Зміна інших двох факторів (фондомісткості реалізації і фондорентабельності) здійснила позитивний вплив на рентабельність продукції ПрАТ «Одеський машинобудівний завод».

Таким чином, економічні служби підприємства повинні сконцентрувати свою увагу на отриманні реального прибутку від реалізації продукції і поліпшенні співвідношення чистого доходу і собівартості реалізованої продукції, яке в оптимальному випадку є більше одиниці, а не навпаки.

Дохід від реалізованої продукції є одним з найважливіших показників результатів економічної діяльності підприємства. За допомогою цього показника оцінюється вартість продукції (робіт, послуг), що не тільки

завершена виробництвом, але вже продана, а гроші за неї надійшли на розрахунковий рахунок підприємства. На основі приросту реалізованої продукції можна визначити підвищення прибутку підприємства за певний період часу, наприклад, рік.

У роботі проведена спроба спрогнозувати збільшення доходу від реалізації продукції ПрАТ «Одеський машинобудівний завод» на 2018 р. на основі фінансової звітності підприємства за 2014-2016 рр. З цією метою був побудований простіший лінійний тренд для оцінки рівня чистого доходу від реалізації продукції в 2018 р.

Розрахунки показали, що при збереженні виявлених тенденцій росту чистого доходу від реалізації продукції підприємства темп приросту в 2018 р. у порівнянні з 2016 р. дорівнюватиме 24,1%, а його значення збільшиться до 42462,4 тис. грн. Це дозволить у 2018 р. підвищити прибуток (зменшити збитки) підприємства на 1363,1 тис. грн.

Окрім того, проаналізовано статті витрат на 1 гривню собівартості реалізованої продукції ПрАТ «Одеський машинобудівний завод» у 2016 р. у порівнянні з 2015 р. Як показали проведені розрахунки, існують резерви зниження собівартості продукції за рахунок зменшення інших операційних витрат у розмірі 1995,7 тис. грн.

Виходячи зі знайдених показників, було визначено загальне можливе зростання прибутку (зниження збитків) від реалізації продукції ПрАТ «Одеський машинобудівний завод» у 2018 р. у розмірі 3358,8 тис. грн., а також резерв росту рентабельності (зменшення збитковості) на 8,1%.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрютіна М. С. Фінансовий аналіз комерційної діяльності: навчальний посібник – К : Фінпрес, 2009.-173 с.
2. Андрющенко Н. Використання собівартості для прийняття управлінських рішень // Фінанси України. - 2003 р. - №2. - С.10-14.
3. Баканов М. И. Теория экономического анализа : [учебник] / М. И. Баканов, А. Д. Шеремет. – 3-е изд., перераб. – М. : Финансы и статистика, 1994. – 288 с.
4. Баліцька В. В. Рентабельність діяльності суб'єктів господарювання України: оцінювання істинних результатів / Баліцька В.В. //Актуальні проблеми економіки - 2012 - №11(137) - С.120-130
5. Барінов В. А. Антикризисное управление : учеб. пособие / В. А. Барінов. - М.: ФБК- ПРЕСС. - 2010. - 488 с.
6. Баскакова О. В. Экономика предприятия (организации) / Баскакова О. В., Сейко Л. Ф. // Учебник. — М. : Издательско-торговая корпорация «Дашков и К°», 2013. - 372 с.
7. Бурда Р. В. Аналіз ефективної діяльності підприємства: необхідність та методика / Руда Р. В. // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. 2012. - № 4 (20) - С.109 с.
8. Бланк І. А. Фінансовий менеджмент: навчальний курс – К : Ніка – Центр Ельга, 2000. – 528 с.
9. Балига С. Я., Дацій Н. В., Несторенко Н. В., Салила К. С. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури. - 2006, 274 с.
10. Бойчик І. М. Економіка підприємства : Навч. Посібник. / Бойчик І. М.–К.: Атака, 2002. –480 с.

11. Бондар А. В. Удосконалення організації управління фінансовою діяльністю підприємства / А. В. Бондар, Г. А. Семенов // Економічний вісник НГУ, 2004. – № 1. – С. 63-75
12. Бовашина Т. С. Экономика и финансы предприятия / Новашина Т. С., Карпунин В. И., Леднев В. А. // Учебник. - М.: Московский финансово-промышленный университет "Синергия", 2014. - 352 с.
13. Буряк А. В. Метод фінансових коефіцієнтів як інструмент оцінки ефективності діяльності українських банків / Буряк А. В. // Економічний часопис XXI - 2011 р. - с.61 - 64
14. Буряк П. Ю. Фінансово-економічний аналіз :Підручник для студентів вищих навч. Закладів / Під ред. П. Ю. Буряка, М. В. Римара. - К.: Професіонал, 2008. – 520 с.
15. Верхоглядова Н. І. Зміст та значення прибутку як головної рушійної сили ринкової економіки / Н. І. Верхоглядова // Економічний простір. – 2010. – № 21. – С. 312-320.
16. Височинський С. А. Шляхи підвищення ефективності грошово-кредитного регулювання економіки // Фінанси України. - 2000.- №1. - С.11-19.
17. Гончаров А. Б. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник.- Х.: ВД “ІНЖЕК”, 2003 р.- 240 с.
18. Горлачук В. В. Економіка підприємства: навч. посібник / В. В. Горлачук, І. Г. Яненко. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2010. – 344 с.
19. Гусев А. Ю. Комплексная система оценки рентабельности отрасли молочного животноводства / Гусев А. Ю. // Вестник Рязанского государственного агротехнологического университета им.П.А.Костычева - 2011. - №1 - С.81-83
20. Довганюк Н. В. Економічний аналіз діяльності промислового підприємства: навчальний посібник: Львів – Львівський банківський інститут – 2000. – 485с.

21. Долгоруков Ю. А. Управління ефективністю використання обігових коштів у промисловості / Ю. А. Долгоруков // Фінанси України. – 2006. – № 11. – С. 103-105.
22. Дронова А. Ю., Рентабельність як складова оцінки ефективності діяльності торговельних підприємств на ринку нафтопродуктів України // Економіка промисловості. – 2011. - №53. - С.140-146
23. Друри К. Управленческий и производственный учет: Пер.с англ.. Учебник. -М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003.- 171 с.
24. Елисеенко К. А. Теоретико-методические аспекты выявления резервов роста рентабельности / Елисеенко К. А. // Экономика и управление: новые вызовы и перспективы. - 2013 - №4 - С. 153-156.
25. Елохова И. В. Экономика предприятия: Учебное пособие. - Пермь: ПНИПУ, 2013. - 58с.
26. Ефимова О. П. Рентабельность гостиничного комплекса и методика ее оценки // Потребительская кооперация. - 2010. - 4(31) - С.58 - 62
27. Жиделева В. В Экономика предприятия / Жиделева В. В, Каптейн Ю. Н., Левина И. В. // Учебное пособие. – Сыктывкар: СЛИ, 2013. – 188с.
28. Жук О. І. Основні показники аналізу ефективності маркетингових інвестицій // Вісник Економіка. Проблеми економічного становлення. – 2013. - №3. - С.44 - 50
29. Звірько Г. П. Методичні підходи щодо аналізу прибутковості господарської діяльності суб'єкта господарювання // Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». - 2011. - №7 - С. 28 – 36
30. Зінченко О. А. Визначення показників рентабельності на основі величини якості прибутку // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2009. - № 28. – С.150-155.

31. Олексюк О. І. Технологія оцінки результативності діяльності підприємства / О. І. Олексюк // Збірник наукових праць ЧДТУ. Серія: Економічні науки. Випуск 22. – Черкаси, 2009. – Т.2. – С. 169 –173.
32. Іванова Н. Ю. Аналіз беззбитковості виробництва: теорія та практика: навчальний посібник – К.: Видавництво Лібра ТОВ – 2009. – 72с.
33. Іщук С. О. Методичні підходи до визначення тривалості виробничого циклу / С. О. Іщук // Економіка промисловості. - 2005. - № 1. - С. 138-143.
34. Тарасенко Н. В. Економічний аналіз діяльності промислового підприємства: навчальний посібник: Львів – Львівський банківський інститут – 2000. – 485с.
35. Ковалев В. В. Финансовый анализ: Управления капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности.- М.: Финансы и статистика, 2006.-480с.
36. Коваленко Л. О. Фінансовий менеджмент: Навч. Посібник.- 2- ге вид., перероб. і доп.- К.: Знання, 2008-485 с.
37. Косовський В. В. Основи підприємництва: Навчальний посібник / В. Полянко, А. Кругляно. - К.: Дакор : КНТ, 2008. - 174 с.
38. Козловский В.В. Экономическая теория: Минск: БНТУ, 2013. - 257 с.
39. Косова Т. Д. Організація і методика економічного аналізу : навч. посіб. / Т. Д. Косова, П. М. Сухарев, Л. О. Ващенко та ін. – К. : ЦУЛ, 2012. – 528 с.
40. Крамаренко Г. О. Фінансовий аналіз і планування. – Київ : Центр навчальної літератури, - 2003.- С.69-82.
41. Кулинич М. Взаємозв'язок суттєвих факторів у структурному моделюванні управління фінансовим результатом / Кулинич М. // Економічний аналіз. – 2010. - № 6 - С.426 – 429.
42. Лахтіонова Л. А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання: Монографія. – К.: КНЕУ, 2001.-387 с.

43. Салига С. Я., Дацій Н. В., Несторенко Н. В., Салила К. С. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник.- К.: Центр навчальної літератури. - 2006, 274 с.
44. Саленко О. В. Шляхи визначення ступеню ефективності діяльності підприємства / Саленко О. В. // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики. – 2013. - № 4 (24) - С.62 - 71
45. Танцюра М. Ю. Стратегія забезпечення рентабельності підприємства / Танцюра М. Ю., Шихмамбетова Д. Л. // Економіка Крима. – 2012. - №2(39). - С. 113 – 116.
46. Філімоненко О. С. Фінанси підприємств: Навчальний посібник.- К.: Кондор, 2008.- 400 с.
47. Шандова Н. Використання собівартості для прийняття управлінських рішень // Фінанси України. - 2003 р. - №2. - С.10-14.
48. Шило В. П., Верхоглядова Н. І., Ільїна С. Б., Темченко А. Г. Аналіз фінансового стану виробничої та комерційної діяльності підприємства: Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів. - К.: Кондор, 2006. – 238 с.
49. Янковий Р. В. Шляхи підвищення продуктивності та результативності праці на підприємстві / Р. В. Янковий, Т. С. Харченко // Економіка: реалії часу. - 2013. - № 1. - С. 23-26.
50. Янковой А. Г. Методы усложнения факторной детерминированной модели результативного экономического показателя / А. Г. Янковой. – Матеріали 2-ї міжнар. наук.-практ. конф. «Економіка підприємства : сучасні проблеми теорії та практики», 26-27 вересня 2013 р. – Одеса : ОНЕУ, 2013. – С. 253-255.